

STRATEGIA ROZWOJU WYDZIAŁU BIOTECHNOLOGII I HODOWLI ZWIERZĄT ZACHODNIOPOMORSKIEGO UNIWERSYTETU TECHNOLOGICZNEGO W SZCZECINIE NA LATA 2012 – 2020

(Przyjęta uchwałą Rady Wydziału w dniu 25 stycznia 2012 roku)

Wstęp

Strategia Rozwoju Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie jest dokumentem, wyznaczającym kierunki rozwoju Wydziału na najbliższe lata. Celem strategii jest wytyczenie głównych obszarów działalności Wydziału, w kontekście integracji Uczelni, zachodzących zmian w nauce i kształceniu oraz rozwoju społeczno-gospodarczym kraju.

Dokument obejmuje okres od 2012 do 2020 roku, przedstawiając zadania jakie należy wykonać aby osiągnąć wytyczone w nim cele strategiczne i cel nadrzędny jakim jest mocny i dynamicznie rozwijający się Wydział.

Podstawą niniejszej Strategii jest przyjęta w 2011 roku Strategia rozwoju ZUT w Szczecinie na lata 2011-2020 oraz inne dokumenty określające kierunki rozwoju szkolnictwa wyższego i nauki w regionie i kraju.

Stosownie do ogólnie przyjętych zasad budowania strategii proces konstruowania niniejszego dokumentu obejmował następujące etapy:

1. Przeprowadzenie syntetycznej diagnozy aktualnego stanu Wydziału, biorąc pod uwagę zachodzące zmiany na Uczelni, w szkolnictwie wyższym i regionie oraz zidentyfikowanie obszarów problemowych i wskazanie uwarunkowań mogących pozytywnie wpłynąć na rozwój jednostki.
2. Sformułowanie ogólnej strategii, obejmującej wizję pożądanego stanu, jaki należy osiągnąć poprzez realizację wytyczonych celów strategicznych i odpowiadających im zadań, których wykonanie wymagało będzie doboru odpowiednich programów i narzędzi realizacyjnych, w danym horyzoncie czasowym stosownie do sytuacji i możliwości.

Misja Wydziału

Główną misją Wydziału jest kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr z zakresu nauk rolniczych i przyrodniczych, gotowych do podjęcia wyzwań i sprostania wymaganiom współczesnej gospodarki i społeczeństwa; prowadzenie badań służących wzbogacaniu wiedzy podstawowej i utylitarnej w dyscyplinach zootechnika, biologia, biotechnologia, informatyka i w dyscyplinach pokrewnych, upowszechniania i wdrażania tych wyników. Ponadto istotną częścią tej misji, nierozzerwalnie związanej z historią i tradycją Wydziału, jest wychowywanie i kształtowanie wśród młodzieży

obywatelskich postaw i zachowań, w duchu patriotyzmu i humanizmu, zgodnie z przyjętymi zasadami i normami społecznymi.

Powyższa misja Wydziału wynika z bogatej i długoletniej historii Wydziału, jego wkładu w rozwój regionu i kraju, zwłaszcza hodowli zwierząt na Pomorzu Zachodnim i Północnym. Misję tą wyznaczają także osiągnięcia i twórczy charakter pracy trzeciego już pokolenia pracowników i licznej rzeszy studentów i absolwentów, wniesiony wkład całej społeczności akademickiej Wydziału w rozwój nauki i gospodarki. Misji Wydziału podporządkowane zostaną cele i zadania realizacyjne. Powinny one rozwiązać aktualne problemy i umożliwić rozwinąć nowe kierunki badań i kształcenia. Wymagać to będzie od wszystkich pracowników zaangażowania na każdym polu działania, a od władz Wydziału poszukiwania nowych rozwiązań organizacyjnych, sprzyjających elastycznemu dostosowaniu się do dynamicznych zmian w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym. Ze względu na interdyscyplinarny charakter kształcenia i prowadzonych badań naukowych ważne będzie skupienie całego potencjału naukowego na realizacji wybranych zadań oraz ścisła współpraca z innymi Wydziałami, tak aby sprostać wyzwaniom wynikającym z rosnącej konkurencji na rynku edukacyjnym.

Analiza SWOT

Przedstawiona analiza SWOT obejmuje mocne i słabe strony Wydziału oraz szanse i zagrożenia dla jego rozwoju. Zadaniem władz Wydziału i jego społeczności jest wypracowanie właściwych rozwiązań, które pozwolą na wykorzystanie mocnych stron Wydziału oraz szans przed nim stojących, a także uniknięcie zagrożeń wynikających z funkcjonowania w nowych uwarunkowaniach po połączeniu obu Uczelni i ciągle zmieniających się rzeczywistości gospodarczej i politycznej. Niezwykle istotnym, ale także bardzo trudnym wyzwaniem, stojącym przed uczelnią, będzie niewątpliwie doskonalenie jakości jej funkcjonowania we wszystkich obszarach działalności: edukacyjnej, naukowo-badawczej i organizacyjnej

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

Mocne strony

1. Na Wydziale funkcjonują mechanizmy zapewniające utrzymanie i doskonalenie jakości w poszczególnych obszarach działalności
 - a) w zakresie dydaktycznym prowadzona jest ocena jakości kształcenia zgodnie z zasadami przyjętymi na Uczelni
 - b) w ocenę jakości kształcenia zaangażowani są studenci i doktoranci, poprzez udział w pracach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz w prowadzonej ankietyzacji
 - c) podnoszeniu jakości kształcenia służy zasada jedności procesu dydaktycznego i realizacji badań naukowych – wymiernym efektem tej zasady jest udział studentów w badaniach naukowych i współautorstwo w publikacjach
 - d) podnoszone są kompetencje nauczycieli akademickich i doskonalone umiejętności dydaktyczne
 - e) doskonalone są zasady awansu naukowego nauczycieli akademickich

2. Korzystne uwarunkowania w strukturze kadry naukowej i możliwości realizacji badań naukowych.
 - a) dynamiczny rozwój młodej kadry naukowej, w dziedzinie nauk rolniczych i biologicznych
 - b) duża liczba samodzielnych pracowników naukowych
 - c) wszechstronność badań naukowych, z wykorzystaniem najnowszych metod biologii molekularnej w doskonaleniu cech użytkowych i jakości produktów zwierzęcych
 - d) nowoczesna aparatura badawcza, pozwalająca na realizację aktualnych prac badawczych
3. Szeroka oferta dydaktyczna na trzech poziomach kształcenia i studiach podyplomowych.
4. Dobre kontakty z terenem, pozwalające na realizację prac badawczych i transfer wyników.

Słabe strony

1. Nierównomierne obciążenie dydaktyczne w jednostkach organizacyjnych i związane z tym niedobory i nadgodziny, wpływające na wynik finansowy Wydziału.
2. Niesatysfakcjonujący poziom zaangażowania wszystkich pracowników w proces naukowo-dydaktyczny.
3. Niewystarczająca elastyczność pracowników w zakresie zmiany profilu nauczania i podejmowania nowych kierunków badawczych.
4. Niewykorzystane możliwości w zakresie współpracy między jednostkami i wykorzystania potencjału badawczego.
5. Brak efektywnych mechanizmów promujących osiągnięcia naukowe pracowników i je gratyfikujących.
6. Rozproszenie przestrzenne Wydziału i niezadawalający stan infrastruktury technicznej
7. Brak właściwego systemu zarządzania i rozliczania eksploatacji i wykorzystania aparatury naukowo-badawczej.
8. Stosunkowo niska efektywność pozyskiwania środków ze źródeł zewnętrznych – pozabudżetowych.

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

Szanse

1. Wzrastające zainteresowanie studiowaniem na Wydziale przez studentów i doktorantów z zagranicy.
2. Wzrastająca mobilność studentów i podejmowanie studiów za granicą.
3. Występujące możliwości finansowania badań ze środków pozabudżetowych.
4. Możliwość funkcjonowania w Europejskiej Przestrzeni Edukacyjnej i Europejskiej Przestrzeni Badawczej.
5. Realne możliwości przeniesienia Wydziału do nowego kampusu.
6. Możliwość podejmowania wspólnych przedsięwzięć na polu dydaktycznym i naukowym z innymi Wydziałami Uczelni.

Zagrożenia

1. Niż demograficzny.

2. Mała liczba kandydatów na niektórych kierunkach i obniżający się poziom przygotowania kandydatów do podejmowania studiów.
3. Mało stabilna polityka wspierania szkolnictwa wyższego, zwłaszcza w zakresie finansowania działalności naukowej.
4. Niekorzystne uwarunkowania dla tworzenia studiów podyplomowych i innych form kształcenia.
5. Słabość gospodarcza regionu oraz odpływ kandydatów i absolwentów do innych ośrodków.

Biorąc pod uwagę przedstawioną analizę, a zwłaszcza negatywne aspekty funkcjonowania Wydziału, wyodrębniono główne problemy w poszczególnych obszarach działalności:

1. Dydaktyka

- niedostateczne zbilansowanie godzin dydaktycznych w jednostkach
- występująca rozbieżność między wykształceniem kadry a potrzebami wynikającymi z programów studiów
- zmniejszające się możliwości tworzenia nowych kierunków studiów
- niesatysfakcjonująca aktywność wszystkich pracowników wpływająca na jakość kształcenia

2. Nauka

- niedostateczna konsolidacja i wykorzystanie potencjału naukowego
- mało samodzielnych pracowników nauki z zakresu nauk biologicznych
- niedostateczna współpraca między jednostkami i między pracownikami
- brak jednolitego systemu umożliwiającego optymalne wykorzystanie aparatury badawczej
- brak konkretnej współpracy z zagranicą, przekładającej się na realizację wspólnych projektów badawczych
- niewielka aktywność na polu komercjalizacji wyników badań

3. Organizacja i infrastruktura

- zły stan infrastruktury technicznej i wiele obiektów nieprzystosowanych do obecnych potrzeb
- brak długofalowej polityki inwestycyjnej na Uczelni
- nieefektywny system informacji w poszczególnych rodzajach działalności
- brak przyjaznego systemu zarządzania finansami

W oparciu o przeprowadzoną analizę SWOT i zdiagnozowane problemy wyodrębniono cel nadrzędny: **MOCNY I DYNAMICZNIE ROZWIJAJĄCY SIĘ WYDZIAŁ.**

Dla realizacji tego celu określono *cele strategiczne* do których przypisano odpowiednie zadania realizacyjne, pozwalające na ich osiągnięcie.

1. Odpowiednia oferta dydaktyczna i utrzymanie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich kierunkach
2. Utrzymanie wysokiej pozycji naukowej
3. Stworzenie nowej bazy lokalowej dla Wydziału

4. Integracja „biotechnologicznego środowiska naukowego” i uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora z zakresu biotechnologii
5. Sprawny system zarządzania oraz organizacji pracy

CEL STRATEGICZNY: Odpowiednia oferta dydaktyczna i utrzymanie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich kierunkach

W dobie pogłębiającego się niżu demograficznego, utrzymanie bogatej oferty dydaktycznej, ukierunkowanej na zainteresowania kandydatów i oczekiwania społeczne jest ważnym zadaniem do wykonania, mogącym mieć podstawowe znaczenie dla przyszłości Wydziału. Nie mniej ważne jest zapewnienie wysokich standardów kształcenia pozwalających na uzyskanie przez absolwentów wiedzy, umiejętności i kompetencji przydatnych w realizacji ich zamierzeń zawodowych.

Jakość kształcenia jest nierozzerwalnie związana z kwalifikacjami nauczycieli, dlatego też ważnym jest zwiększenie poziomu ich kompetencji poprzez udział w różnych formach wymiany wiedzy oraz doskonalenia umiejętności pedagogicznych. Duże znaczenie w przyszłości będzie też miał dobór odpowiedniej kadry dydaktycznej. Istotnym w tym względzie jest dążenie do polepszenia infrastruktury dydaktycznej i umożliwienie studentom dostępu do sprzętu i urządzeń oraz możliwych środków i zasobów edukacyjnych, pozwalających na prawidłową realizację procesu nauczania, który powinien być ściśle powiązany z działalnością badawczą. W działania te powinni być w jak najszerszym stopniu włączeni sami studenci poprzez udział w tworzenie programów nauczania, uczestnictwo w kołach naukowych, realizacji badań, uczestnictwo w konferencjach naukowych itp.

Podnoszeniu jakości kształcenia powinien sprzyjać prowadzony na Uczelni przy udziale studentów system oceny jakości kształcenia i wewnętrzna kontrola realizacji zajęć.

Zadania realizacyjne:

1. Tworzenie atrakcyjnych kierunków i specjalności siłami własnymi i przy współpracy z innymi Wydziałami Uczelni.
2. Doskonalenie i ocena programów kształcenia
3. Wdrożenie Krajowych Ram Kwalifikacji
4. Podniesienie potencjału dydaktycznego kadry poprzez doksztalcanie i wymianę informacji
5. Właściwa rekrutacja kadry dydaktycznej
6. Zapewnienie odpowiedniej jakości warsztatu dydaktycznego

CEL STRATEGICZNY: Utrzymanie wysokiej pozycji naukowej

Utrzymanie wysokiej pozycji naukowej Wydziału to jeden z głównych celów, decydujących o randze i znaczeniu Jednostki oraz warunkujący Jej status finansowy. Odzwierciedleniem wartości naukowej danej jednostki jest kategoria do jakiej zostanie ona zakwalifikowana w rankingu ministerialnym. Stąd też należy promować wszystkie te składniki, które są brane w ocenie parametrycznej. Należą do nich przede wszystkim wartość publikacji naukowych i komercjalizacja badań przy uwzględnieniu kadry biorącej udział w działalności badawczej. Jakość publikacji nierozzerwalnie wiąże się z rozwojem naukowym i rozwojem kadry naukowej, stanowiącej natomiast istotny składnik w algorytmie podziału

dotacji na działalność dydaktyczną. Stąd też czynione w tym kierunku starania muszą być prowadzone konsekwentnie, a podejmowane zadania wzajemnie się uzupełniać. Ze względu na wypracowane już na Wydziale wzory postępowania na tym polu, należy się spodziewać, że efekty będą widoczne w niedługim czasie.

Zadania realizacyjne:

1. Konsekwentna realizacja polityki, promującej osoby o najwyższych osiągnięciach i brak aprobacji dla osób nie angażujących się w działalność naukową.
2. Zmiana obowiązujących na Wydziale wymogów przy awansach na stopnie naukowe stosownie do zmieniających się przepisów i uwarunkowań.
3. Właściwy dobór kandydatów na stanowiska naukowo-dydaktyczne zgodnie z potrzebami danej jednostki i Wydziału.
4. Wsparcie ze środków Wydziału inicjatyw czynionych w kierunku komercjalizacji badań (patenty, wdrożenie, wzory użytkowe) oraz pozyskanie środków z innych źródeł.
5. Promowanie współpracy między jednostkami na Wydziale w kierunku lepszego wykorzystania aparatury, materiału badawczego i publikowania w renomowanych czasopismach.
6. Szersza współpraca z jednostkami pozawydziałowymi, zwłaszcza zagranicznymi w kierunku realizacji wspólnych projektów badawczych w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej.

CEL STRATEGICZNY: Stworzenie nowej bazy lokalowej dla Wydziału

Obecny stan techniczny budynków i pozostałej infrastruktury jest w dużym stopniu niezadowalający i nie przystający do warunków szkoły wyższej. Wiązą się z tym duże nakłady finansowe na bieżące remonty i nośniki energii. Rozproszenie jednostek na znacznym terenie nie sprzyja wzajemnej konsolidacji i wykorzystaniu zasobów ludzkich i materialnych. Dlatego też niezbędne jest rozpoczęcie inwestycji przy ul Janickiego i stworzenie nowej bazy lokalowej. Jednocześnie wyłania się potrzeba zorganizowania nowej zwierzętarńi dla jednostek utrzymujących zwierzęta.

Realizacja powyższego przedsięwzięcia wymaga dalszych starań o pozyskanie środków w MNiSzW, jak również starań na szczeblu Uczelni o rozpoczęcie inwestycji ze środków własnych. Realizacja inwestycji powinna mieć charakter kompleksowy i dynamiczny, tzn. uwzględniać zbycie lub dzierżawę obecnego terenu w zależności od możliwości finansowych.

Zadania realizacyjne:

1. Starania o pozyskanie funduszy w MNiSW na realizację złożonego projektu (z pozwoleniem na budowę) budowy części kampusu przy ul Janickiego (13, 27).
2. Opracowanie nowego programu użytkowego dla budynków nr 28 i 10, uzyskanie pozwolenia na budowę i rozpoczęcie inwestycji ze środków własnych Uczelni, przy jednoczesnym szukaniu innych źródeł finansowania
3. Przygotowanie programu użytkowego dla zwierzętarńi w Ostoi
4. Utrzymanie obecnej bazy w nie pogorszonym stanie technicznych

CEL STRATEGICZNY: Integracja „biotechnologicznego środowiska naukowego” i uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora z zakresu biotechnologii

Mając na względzie charakter realizowanych badań, prowadzony kierunek studiów i nazwę, Wydział powinien spełniać rolę integracyjną na Uczelni i dążyć do wystąpienia „efektu masy”, możliwego przy konsolidacji całego potencjału istniejącego na Uczelni. Ze względu na istniejącą strukturę wydziałową i potrzeby kadrowe poszczególnych jednostek, trudno jest znaleźć optymalne rozwiązanie, bez podjęcia odpowiednich decyzji na szczeblu uczelnianym. Stąd też należy dążyć do wypracowania rozwiązania, satysfakcjonującego wszystkie jednostki prowadzące badania z zakresu biotechnologii, nie zaniedbując działań aby móc własnymi siłami sprostać wymogom do uzyskania przez Wydział praw doktoryzowania w tej dyscyplinie.

Zadania realizacyjne:

1. Wspieranie osób mogących uzyskać stopień naukowy doktora i doktora habilitowanego z zakresu biotechnologii.
2. Wspieranie osób powiększających dorobek z biotechnologii, zwłaszcza biotechnologii stosowanej
3. Pozyskanie samodzielnych pracowników nauki posiadających dorobek z zakresu biotechnologii rolniczej

CEL STRATEGICZNY: Sprawny system zarządzania oraz organizacji pracy

Sprawny system zarządzania powinien obejmować poszczególne rodzaje działalności szkoły wyższej i dotyczyć zarządzania wszystkimi jej aspektami, tj. finansów, infrastruktury, informacji, zasobów ludzkich. Realizacja tego celu, ze względu na zintegrowany system zarządzania administracyjnego na Uczelni, w dużym stopniu uwarunkowana będzie od przyjętych rozwiązań na szczeblu centralnym. Doskonalenie systemu zarządzania finansami na Uczelni będzie sprzyjać przepływowi informacji na Wydziale i pozwoli sprawniej i efektywniej podejmować decyzje. W zakresie zarządzania infrastrukturą istotne znaczenie ma racjonalne wykorzystanie nieruchomości (budynków) oraz aparatury naukowej. Rozproszenie jednostek oraz ograniczenia kadrowe nie sprzyjają optymalnemu wykorzystaniu posiadanego sprzętu badawczego.

Kluczowe znaczenie dla realizacji wszystkich zamierzeń w sferze dydaktyki i badań ma zarządzanie posiadanym potencjałem ludzkim. Dlatego też w oparciu o przyjęte zasady oceny pracowników na Uczelni, powinien być na Wydziale prowadzony systematyczny przegląd zasobów ludzkich i dobór kadr, na każdym szczeblu, stosownie do potrzeb. Poza kompetencją, w ocenie powinno się także uwzględniać przestrzeganie zasad kodeksu etycznego. Należy więc dążyć do tworzenia kultury organizacyjnej opartej na kodeksie etycznym i przestrzeganiu dyscypliny pracy. Informacja, jej przepływ i forma, jest podstawowym elementem funkcjonowania i działania każdej jednostki organizacyjnej. Dlatego też na Wydziale powinien funkcjonować wydajny system informatyczny umożliwiający gromadzenie i przetwarzanie informacji o wszystkich procesach zachodzących w jednostce.

Zadania realizacyjne:

1. Racjonalne wykorzystanie i eksploatacja posiadanych pomieszczeń
2. Zapewnienie odpowiedniej informacji o posiadanej aparaturze i możliwościach jej wykorzystania.
3. Tworzenie wspólnych laboratoriów dla jednostek o podobnym profilu badawczym

4. Wprowadzenie racjonalnego systemu zarządzania i rozliczania aparatury naukowej
5. Egzekwowanie zasad kodeksu etycznego
6. Zintegrowanie systemu informacyjnego na Wydziale i dostosowanie go do systemu ogólnouczelnianego

Realizacja, monitoring i zarządzanie strategią

Wykonanie zadań będzie wymagało zastosowania konkretnych narzędzi i metod, stosownie do możliwości i okoliczności. Dobór szczegółowych rozwiązań, pozwalających na realizację założonych celów, należał będzie do władz Wydziału i powołanych zespołów realizacyjnych. Podejmowane działania winny być aprobowane przez społeczność akademicką Wydziału oraz wspierane przez władze i senat Uczelni. Realizacja strategii powinna być dynamiczna i elastyczna, dostosowywana do zachodzących zmian w szkolnictwie wyższym oraz otoczeniu gospodarczym. Powinna być zbieżna ze strategią Uczelni, uwzględniać zachodzące zmiany we wszystkich aspektach jej funkcjonowania. W trakcie wdrażania strategii pojawią się nowe sytuacje i rozwiązania, które będą wymuszały korektę zaplanowanych przedsięwzięć. W oparciu o przeprowadzaną analizę realizacji konkretnych zadań, będzie możliwe dokonywanie ocen i stopnia przyjętych założeń.

DZIEKAN WYDZIAŁU

Prof. dr hab. Jan Udała